

**ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА
ПІДГОТОВКИ ДО ЗОВНІШНЬОГО
НЕЗАЛЕЖНОГО ОЦІНЮВАННЯ
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ**

ВИПУСК 2

✓ учням

✓ абітурієнтам

✓ студентам

✓ учителям

✓ викладачам

2018

Н. В. Гуйванюк) у розділі «Будова слова і словотвір» запропоновано таке тестове завдання:

VI. Визначте, у якому рядку всі слова побудовані за схемою $\square\square$.

1. Річка, стежинка, стежина, ріка, дорога.
2. Дошкільний, дочка, дочитати, дочекатися, дочути.
3. Маленький, дрібниця, дрібноюсінський, малюсінський, дрібний.
4. Стеля, поема, квадрат, друзі, світлий.
5. Дроворуб, дрововоз, дроворіз, дровonos, дровозаготівельник.

Виконання цього завдання змушує учнів спочатку з'ясувати, в яких рядках усі слова змінні, і тільки після цього добирати спільнокореневі слова, щоб визначити, чи є у слові, крім кореня й закінчення, інші морфеми. Тож найближче до правильного буде варіант 4. Із п'яти слів четвертого варіанта випадає прикметник *світлий*, який укладачі кваліфікували, очевидно, як такий, що має будову «корінь + закінчення» на підставі фонетичної однотипності «губний → губний + л». Зауважимо, що трансформації кореневої морфеми в цьому випадку немає, тому що у слові *світлий* маємо етимологічний суфіксальний *л*, на відміну від словформ *люблю*, *сплю*, *роблю*, *терплю* та ін., де *л* виник із давнього *ј*. Не можна також говорити про збереження давнього сполучення *тл*, яке в українській мові зазнало фонетичного спрощення, перетворившись у чистий *л*. Адже словоформа *свіло* в українській мові також відсутня. Добір спільнокореневих слів (*світати*, *світанок*) дає підстави стверджувати, що *л* – суфікс. Тому пропонуване завдання правильною відповіді не має.

Такий же парадокс спостерігаємо й у завданні пробного ЗНО (2013):

4. Будову *префікс, корінь, суфікс, закінчення* мають усі слова рядка:

- А закінчений, висловлений, занесено
- Б наказувати, домовлятися, причеплений
- В заведений, стурбований, відпущений
- Г спечено, умовляти, застелений

Визначення за принципом «змінне/незмінне слово» підведене учнів до варіанта В. Але чи можна вважати цей варіант правильним? Увагу привертає слово *стурбований* – дієприкметник пасивного стану минулого часу, утворений від інфінітива *стурбувати* за допомогою формотворчого суфікса *-н-*. Суфікс *-ова-* в цьому дієприкметнику – це аломорф дієслівного *-ува-*, де у змінюється на *о* під наголосом. Тому аналізоване слово має будову *префікс, корінь, суфікс, суфікс, закінчення*, що не задовольняє умови завдання. Отже, правильною відповіді немає.

Дискусійним може видатися й визначення морфемного складу слів на зразок *лісник, пічник*, що слугують яскравим прикладом наявності в українській мові слів із формально двома морфемними структурами. Адже можна стверджувати, що ці слова мають будову *корінь, суфікс, суфікс, закінчення (нульове)*. Це логічно довести тим, що в українській мові є

прикметники *лісний, пічний*, утворені за допомогою суфікса *-н-*. Однак незважаючи на наявність таких прикметників, словотвірний аналіз засвідчує, що іменники *лісник, пічник* утворені за моделлю «корінь + суфікс *-ник*», а тому доцільно визначати *корінь, суфікс, закінчення (нульове)*.

Звичайно, можна говорити про різні підходи, про витворення нових морфем на зразок *-ован-*, про розбір слова «за бажанням» з повною аргументацією своєї точки зору. Але це поставить перед лінгводидактами нову вимогу – необхідність введення у шкільну та вишівську практику двох типів аналізу слова за будовою – в аспекті словотвірної структури та в аспекті морфемної структури.

Потрібно завжди пам'ятати і про семантичний параметр, що спрямовує мисленнєву діяльність учня у правильне русло. Йдеться насамперед про те, що зовні однотипні слова матимуть різний морфемний склад. Для прикладу наведемо деякі з них: *бай-к-а* (твір) – *байк-а* (тканина), *ви-да-ти* (дати) – *вида-ти* (надрукувати) – *вид-а-ти* (бачити), *від-мін-н-ий* (інший) – *відмін-н-ий* (вищої якості), *за-хід* (дія) – *захід* (частина світу), *крч-ш-к-а* (крихта) – *кри-ш-к-а* (покриття), *мар-очк-а* (від *Мара*) – *мароч-к-а* (від *марка*), *пар-очк-а* (двоє) – *пароч-к-а* (вид теплового верхнього одягу), *руч-к-а* (зменш. до *рука*) – *ручк-а* (писарське приладдя), *справ-а* (заняття) – *с-прав-а* (з правого боку), *фін-к-а* (національність) – *фінк-а* (ніж) та ін.

Значну допомогу вчителям та учням у підготовці до вирішення завдань із морфеміки нададуть словники-довідники «Морфемний аналіз» (І. Т. Яценко), «Словник українських морфем» (Л. М. Поллога).

Насамкінець побажаю абітурієнтам якісної підготовки та успішного складання ЗНО з української мови та літератури.

Гонца І. С., Розгон В. В.
(Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини)

СЕМАНТИЧНІ ВЛАСТИВОСТІ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Особливістю фразеологізмів є кількокомпонентний склад, семантична цілісність, стійкість, відтворюваність, метафоричність, еквівалентність слову.

Фразеологізми функціонують у мові як готові одиниці й у процесі мовлення не створюються щоразу заново, а відтворюються з постійним

компонентним складом, закріпленим у певній послідовності. Слова у складі фразеологізму втрачають власні значення, і тому їхню семантику не можна виводити із суми лексичних характеристик відповідних слів.

Сповнені вагомого змісту, образності і влучності, фразеологізми мають особливе значення у тих комунікативних ситуаціях, коли необхідно не тільки назвати предмет, ознаку, стан, процес, але й охарактеризувати з певним експресивно-образним відтінком, дати оцінку. За твердженням Л. Скрипник, фразеологізми порівняно зі словами є, як правило, виразнішими з емоційно-експресивного погляду [2, с. 10].

Фразеологізми можуть замінити цілу розповідь, найдокладнішу характеристику, найвлучнішу оцінку тощо. Наприклад: коли про людину сказати, що вона – *і швець, і жнець, і на дуду грець, майстер на всі руки, майстер першої руки, майстер своєї справи* тощо, то вже можна не характеризувати її здібностей, не визначати кваліфікації.

У процесі підготовки до ЗНО необхідно акцентувати на невичерпних скарбах народної мудрості, навчити учнів вживати фразеологізми в усному та писемному мовленні, знаходити їх у текстах художніх творів, аналізувати за структурою, походженням, стилістичним використанням, визначати їхнє значення та синтаксичну функцію. Для підвищення ефективності роботи над фразеологією необхідно використовувати і фразеологічні словники.

Грунтовне вивчення семантики фразеологізмів дозволить характеризувати найрізноманітніші аспекти життя людини, доречно використовувати їх у мовленні, висловлюватися емоційно, економно, влучно.

Важливо розглянути конкретні семантичні групи фразеологізмів, які активно використовують за певних комунікативних умов для номінації та характеристики:

предметів та явищ дійсності: *лебедина пісня* – «останній (переважно найважливіший твір)»; *прометеїв вогонь* – «незгасаюче прагнення до благородної мети»; *підводне каміння* – «прихована небезпека, перешкода при досягненні мети»; *далекий приціл* – «дії, плани, розраховані на досягнення перспективної мети»; *кривава оргія* – «битва, побойще»: Його (О. Довженка) *лебедина пісня* ... стала таким саме кіноепосом творчих дерзаних і звершень нашого народу ... як «Повість полум'яних літ» ... (ФСУМ, с. 642); Людину вабить і лякає *прометеїв вогонь* (ФСУМ, с. 141) та ін.;

певних рис характеру людини: *батіг з ключця, меткий на витівки, з перцем* та ін.: Ксенин батько був *батіг з ключця*: що жінка казала, те він і робив (ФСУМ, с. 18), *батіг з ключця* – «слабохарактерний, нерішучий, безвольний»; Кирило *меткий на витівки* (ФСУМ, с. 484); *меткий на*

витівки – «вигадливий, кмітливий, жартівливий»; Парубок був *не з полохливих* (ФСУМ, с. 670), *не з полохливих* – «сміливий, небоязкий»; [Дівчина:] Ану, ущипни ще раз, то так ляпаса і дам! [Хома:] Ого, *з перцем!* (ФСУМ, с. 624), *з перцем* – «дуже запальний, гарячий, гострий на язик» та ін.;

розумових здібностей людини: *з головою, розумна голова, світла голова, без голови*: Думав – воно так собі, сопливе, дурне селянське дівча, що наслухалося фантастичних речей, а воно – *з головою* (ФСУМ, с. 185), *з головою* – «здатний добре мислити, розумний, кмітливий» та ін.; І хитне головою на Цигулю – слухайте, мовляв, що он *розумна голова* може (ФСУМ, с. 182), *розумна голова* – «розсудлива, тямуща людина»; До чого ж у вас мудра та *світла голова!*.. (ФСУМ, с. 184), *світла голова* – «дуже розумна людина» та ін.;

поведінки людини: *виймати дух (душу)* – «завдати кому-небудь страждання, муки, мучити» (ФСУМ, с. 89), *у горіліці киснути* – «постійно пиячити» (ФСУМ, с. 373), *нагодувати цибулькою* – «побити» (ФСУМ, с. 521), *накрити мокрим рядном* – «раптово, зненацька вилаяти когонебудь, різко висловити своє незадоволення» (ФСУМ, с. 527–528), *крутити словами* – «говорити неправду, ухиляючись від прямої відповіді» (ФСУМ, с. 403), *зробити юшку (кашу)* – «жорстоко розправитися з кимось, знищити» (ФСУМ, с. 346), *годувати лящами* – «бити» (ФСУМ, с. 179), *втерти маку (часнику)* – «побити» (ФСУМ, с. 158), *почесати спину (ребра)* – «побити» (ФСУМ, с. 685), *натовкти (натерти) морду (нику)* – «побити» (ФСУМ, с. 537); *моркву терти* – «глузувати, кепкувати з когонебудь, уїдливо дошкуляти комусь» (ФСУМ, с. 880) тощо;

процесу: *варитися у власному соку* – «не виходити за межі свого досвіду; працювати не спілкуючись з іншими»; *ламати голову* – «думати»; *доходити до розуму* – «навчитися розбиратися в чому-небудь, розумітися на чомусь»; Ідеологічні комісії часто-густо *варяться у власному соку* ... (ФСУМ, с. 67);

мети дії, що є бажаним результатом: *для видимості, для годиться, для форми* та ін.: Перед Софією він [Гаркуша] гнеться лише *для видимості* (ФСУМ, с. 87), *для видимості* – «лише для створення певного враження»; Школяр ще, *для годиться*, мнеться, огинається, віднікується, а потім таки стає на середину хати (ФСУМ, с. 179), *для годиться* – «заради пристойності, для порядку»; З такою владою, яку ми маємо в особі Гната, люди не погоджуються. Сесії проводить *для форми*, грубіянить, ображає людей, одним словом, хазяйнує, як хоче (ФСУМ, с. 918), *для форми* – «щоб забезпечити лише формальну сторону справи, створити потрібне враження» тощо;

місця, де відбувається певна дія: *за спиною, за плечима та за очима, під рукою, під боком* та ін.: Покойові їй проходу не дають: пройде вона – очима так і проводять, *за спиною* регочуть (ФСУМ, с. 847), *за спиною* – «позаду кого-небудь»; – Тільки що була Вербівка, а тут уже ... Еге ж, маєте собі так! Вербівка давно зосталася *за плечима та за очима* (ФСУМ, с. 647), *за плечима та за очима* – «далеко позаду»; – Коли трапиться наглий, нещасний випадок, в селі є лікар зараз же на місці, *під рукою*, – то це велика справа (ФСУМ, с. 773), *під рукою* – «близько, поблизу, поруч, напихваті»; Переправа *під боком* у ворога проходила добре (ФСУМ, с. 44), *під боком* – «дуже близько, поруч»;

часових ознак: з *давніх-давен, за давніх-давен, з півнями, з діда-прадіда*: Суд ... дав присуд, щоб Єремія вернув Конецпольському і Гадяч, і навіть Хорол, як належачий з *давніх-давен* до ... королівських земель (ФСУМ, с. 219), з *давніх-давен* – «здавна, з давніх часів; споконвіку»; Ще *за давніх-давен* робилися спроби полегшити становище хворих, які втратили слух (ФСУМ, с. 219), *за давніх-давен* – «у давні часи, в далекому минулому»; Що божий день ми встаємо з *півнями*, Ще світяться по мосту ліхтарі (ФСУМ, с. 629), з *півнями* – «надзвичайно рано, напередодні світанку» та ін.;

міри вияву ознаки: *по маківку, без міри, через міру, до нестями, в обріз* та ін.: Київ немолодий, і вік його по пояс у землі та *по маківку* у спогадах, – він увесь – у сплаві часів (ФСУМ, с. 461), *по маківку* – «дуже сильно, у великій мірі»; – Багато сонця, *без міри* чистого повітря, навкруги добро – і чоловік добрішає (ФСУМ, с. 491), *без міри* – «дуже багато, велика кількість чого-небудь»; Він [Нерчин] був *в міру* ввічливий, розмовляв доброю німецькою мовою (ФСУМ, с. 493), *в міру* – «достатньо, скільки треба»; *Через міру* і свиня не з'їсть (ФСУМ, с. 493), *через міру* – «більше, ніж треба; забагато»; Закохався я *до нестями* ... Як се сталося? – Ви знати бажали (ФСУМ, с. 548), *до нестями* – «дуже сильно, у великій мірі»; – Їхати йому далеко, – продовжував Умган, – а оленів у нього *в обріз* (ФСУМ, с. 574), *в обріз* – «ледве вистачає, дуже мало чогось, когось» та ін.

Своєрідними в українській мові є фразеологізми з компонентами іменами осіб. Подібні фразеологізми виникли як безпосередня розумова й емоційна реакція мовців на певні життєві події та факти.

Утрачаючи здатність позначати індивідуальне, одиничне, антропонімічні компоненти починають узагальнювати, виражаючи певні якості об'єкта, і стають емоційно-оцінними апелятивами, символами.

Частотність використання антропонімів у структурі фразеологізмів одиниць різна. Високий показник частотності мають антропонімічні компоненти, співвідносні з чоловічими іменами, зокрема: *Хома (Хома*

невірний, як Хома на вовні); Савка (лепетливий Савочка); Макар (де Макар телят пасе; де Макар телят не пас, куди Макар телят не ганяв); Юрій (на маленького Юрія); Марко (як (мов, ніби) Марко з пасльону; як Марко на вовні; як Марко у печлі (по печлу, по печлі); наче Марко проклятий у печлі); Микола (на Миколи); Мартин (як Мартин до мила (з словом допастися); як Мартин мила (з словом набратися); як Мартин мило (з словом лигати)); Пилип (вискочити як Пилип з конопель); Кузьма (вискочити як Кузьма з конопель; вискочити як Кузьма з маку); Петро (не до Петра, а до Різдва); Тимко (за царя Тимка); Митроха (за царя Митрохи) та інші.

Подібні фразеологізми функціонують у багатьох контекстах, створюючи відповідний експресивний фон, національний колорит. Наприклад: Я став з якогось часу *невірним Хоמוю*, що поки не вкладу руки в рани – не можу бути цілком певним (ФСУМ, с. 934), *Хома невірний* – «людина, що сумнівається, не вірить у що-небудь»; І кепсько ж вони (станові, урядники, стражники) з оцим ділом справляються! Скільки-то люду через їх вивідування пішло на казені хліба, а дехто *попхався* аж туди, *де Макар телят пасе* (ФСУМ, с. 460), *де Макар телят пасе* – «дуже далеко, там, туди, де важкі умови життя, де перебувають не з власного бажання»; – Все платформи та програми шукають ... Якої програми? – присів біля старого. – А якої ж? Усе тієї, за яку, трясця їхній тітці, туди *йдуть, куди Макар телят не гнав* (ФСУМ, с. 460); А сама (пані) *товчеться, як Марко по печлу* – то папірчик із-за дзеркала витягне, то одмикає, то зачинає (ФСУМ, с. 464–465), *як Марко по печлу* (з словом товктися) – Невпинно, безугавно, не перестаючи; Отже, все поїсть: там і пелька, мов прірва ... Бач, *лигає як Мартин мило* (ФСУМ, с. 465), *як Мартин мило* (з словом лигати) – «без почуття міри, дуже багато, більше, ніж треба»; Це буде *на маленького Юрія* (ФСУМ, с. 973), *на маленького Юрія* – «ніколи»; – Копії і фотографії документів та портретів, що надсилав мені, повернуто з припискою: Не можуть бути використані. А чому? Що я *вискочив як Пилип з конопель?* (ФСУМ, с. 104), *як Пилип з конопель* – «недоречно, неадекватно»; Євген Панасович почав, було, гарячкувати і мало *не вискочив як Кузьма з конопель*, щоб перебити ту облудну мову (ФСУМ, с. 104), *як Кузьма з конопель* – «недоречно або невчасно сказати що-небудь чи виступити з чимсь»; І ми з вами, Сергію Петровичу, не молодшаєм! Вже й нам, як то кажуть, *не не до Петра, а до Різдва!* (ФСУМ, с. 625), *не не до Петра, а до Різдва* – «хто-небудь немолодий, похилого віку» тощо.

Жіночі імена, на відміну від чоловічих, рідше функціонують у складі фразеологізмів. Це пояснюється ступенем популярності – непопулярності

їх у вільному народному вжитку на період створення стійких зворотів, їх соціальною диференціацією тощо.

Компонентами фразеологізмів виступають, як правило, частотні в українському народному середовищі імена, наприклад: **Химка** (*розводити Химині кури*); **Палажка** (*баба Палажка*); **Оришка** (*кисла Оришка*); **Параска** (*баба Палажка і баба Параска*); **Маруся** (*по Марусин поясок*): Був час, коли Гітлер не мовчав перед німцями «мов скеля», він охочий до самохвальби, як та *баба Палажка* (ФСУМ, с. 16), *баба Палажка* – «язикатий, чванливий, пихатий»; – Ти мені, Брус, не кажи, – вигукнув тоненьким голосом Тягнирядно. Йому правду кажуть, а він *Химині кури розводить* (ФСУМ, с. 746), *розводити Химині кури* – «говорити про щонебудь, не варте уваги» та ін.

Отже, семантика фразеологізму є цілісною і утворилася в результаті злиття значень слів-компонентів, що є наслідком метафоризації словосполучення. Фразеологізм виражає своє значення сполукою двох і більше компонентів і цим істотно відрізняється від вираження значення окремим словом.

Фразеологізми української здатні характеризувати найрізноманітніші аспекти життя людини, найтонші її риси з виразним експресивно-емоційним відтінком.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Алефіренко М. Ф. Теоретичні питання фразеології. Харків, 1983. 134 с.
2. Скрипник Л. Г. Фразеологія української мови. Київ, 1973. 279 с.
3. Фразеологічний словник української мови : у 2 кн. Київ, 1993. Кн. 1–2. 984 с.

Жила Т. І.

*(Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини)*

ВИВЧЕННЯ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОЇ ЛЕКСИКИ В ШКОЛІ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДО ЗНО

Лексика – багатомірний, відкрита система, адже лексичний склад безперервно поповнюється, змінюється з часом, залежить від суспільства. При цьому важливо сформулювати в учнів уявлення про лексику як систему.

Вивчення мовних явищ з погляду семантики є дуже важливим аспектом, адже у шкільному курсі ці питання розглядаються практично (напр., тематичні групи, лексико-семантичні угруповання), теоретично

(напр., значення, семантична структура (багатозначність) слова, синонімічні ряди, антонімічні пари та ін.) [1, с. 31].

Єдність із семантикою при вивченні мови дасть можливість виокремити лексико-семантичний рівень, як внутрішньо організовану єдність, елементи якої, постійно взаємодіючи один з одним, пов'язані стійкими семантико-системними зв'язками; навчить членувати семантику слова на менші одиниці (лексико-семантичні варіанти). В основі лексико-семантичної системи лежить значення слова, тому в мові немає слів, які б семантично не об'єднувалися з іншими словами, не несли певну інформацію [1, с. 47].

Такий багатоаспектний підхід до слова зумовлює необхідність формувати в учнів системно-лексичний погляд на слово, а саме віднесення слова до якої-небудь групи схожих слів, вивчення найзагальнішого значення цієї групи слів.

Лексико-семантичний підхід, тобто підхід до лексики з погляду семантики, є основою збагачення словника мови учнів, а також усієї словникової роботи, яка передбачає такі форми: пояснення (тлумачення) незнайомих дітям слів і окремих значень багатозначних слів; навчання дітей точному вживанню слів; введення в мову дитини тематичних, синонімічних словникових об'єднань, що дозволить підібрати для написання будь-якого тексту найбільш потрібні слова, збагатити індивідуальний словник дитини; розвиток в учнів уміння вживати певні лексеми залежно від типу мовлення (розповідь, роздум, опис), від стилю (діловий, науковий, художній, публіцистичний), від жанру (оповідання, вірш та ін.); формування вміння та навичок вилучення з текстів і мовлення штампів, кліше, кальки, росіянізмів і заміни їх літературними варіантами.

Поряд з вивченням «Лексики» як особливого розділу науки про мову на спеціальних уроках, передбачених програмою, робота з лексики продовжується протягом усього курсу української мови, де знання учнів узагальнюються, поглиблюються.

Отже, вивчення словникового складу мови як системи, внутрішньої єдності окремих елементів можливе за умов, коли учні усвідомлюють слово як семантичну одиницю мови, що відтворює певний елемент дійсності, разом з тим виражає його суспільне значення (суспільно-політична лексика та ін.).

Зокрема, у ході роботи було переглянуто і проаналізовано підручники для 5–11 класів. У цих посібниках для учнів загальноосвітніх шкіл часто зустрічаються слова на позначення суспільно-політичних понять. Кожне слово має своє смислове навантаження, тому потребує тлумачення, адже як учитель, так і учні мають знати значення певного слова.

Нарешті, ще на етапі становлення перебуває і зовсім «молодий» аналіз – *екокритичний* – перепрочитує відомі твори, звертаючи особливу увагу на репрезентацію в них світу природи; розширює сферу застосування низки екопонять, прикладаючи їх до «сторонніх» явищ: ріст і енергія, рівновага й дисбаланс, симбіоз і взаємозалежність тощо; обстоює екоцентричні цінності старанного дослідження, колективної етичної відповідальності й поваги до інтересів світу поза нами [1].

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Барі П. Вступ до теорії: літературознавство та культурологія. Київ, 2008. 358 с.
2. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури : підручник. Київ, 2001.
3. Марко В. П. Аналіз художнього твору. Київ, 2013. 280 с.
4. Пахаренко В. Українська поезика. Черкаси, 2009. 690 с.

ЗМІСТ

Розділ I

ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИКО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ДО ЗНО	3
<i>Цимбал-Слатвінська С. В.</i>	
ДЕСЯТЬ КРОКІВ ДО УСПІШНОЇ ВСТУПНОЇ КАМΠΑНІ	3
<i>Якимчук І. П., Якимчук Б. А.</i>	
ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА УЧАСНИКАМ ЗНО	8
<i>Похилок О. М.</i>	
ІНТЕРАКЦІЯ ЯК ПРОВІДНА МОДЕЛЬ НАВЧАННЯ	16
<i>Скрипник Н. І.</i>	
ЗОВНІШНЄ НЕЗАЛЕЖНЕ ОЦІНЮВАННЯ ЯК СКЛАДОВА СТРУКТУРНИХ КОМПОНЕНТІВ ЗАНЯТЬ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	20
<i>Луцинкевич Л. А.</i>	
ДИДАКТИЧНА СКЛАДОВА ГОТОВНОСТІ УЧНІВ ДО ЗОВНІШНЬОГО НЕЗАЛЕЖНОГО ОЦІНЮВАННЯ	25
<i>Форманчук В. В.</i>	
ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ДО ЗОВНІШНЬОГО НЕЗАЛЕЖНОГО ОЦІНЮВАННЯ	33
<i>Козак Н. М.</i>	
ВИКОНАННЯ НАВЧАЛЬНИХ І ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ – ПОТРЕБА ВІД УЧНЯ ВСЕБІЧНОЇ МОВНОЇ ТА ЛІТЕРАТУРНОЇ ПІДГОТОВКИ	49

Розділ II

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ДО ЗОВНІШНЬОГО НЕЗАЛЕЖНОГО ОЦІНЮВАННЯ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	57
<i>Комарова З. І., Молодичук О. А.</i>	
ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ З ФОНЕТИКИ, ГРАФІКИ, ОРФОЕПІЇ: РІЗНОТИПНІСТЬ І ШЛЯХИ УСПІШНОГО ВИКОНАННЯ	57
<i>Січкач С. А., Денисюк І. А.</i>	
ПРОБЛЕМИ ВИВЧЕННЯ ЯВИЩА СПРОЩЕННЯ В ГРУПАХ ПРИГОЛОСНИХ ЗВУКІВ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ДО ЗНО	62
<i>Сьомак А. М., Позднякова Л. В.</i>	
ФОРМУВАННЯ ОРФОГРАФІЧНИХ НАВИЧОК ПРИ ВИВЧЕННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В СЕРЕДНІХ КЛАСАХ	67
<i>Денисюк В. В.</i>	
МОРФЕМІКА: СКЛАДНЕ В ПРОСТОМУ (проблеми підготовки абітурієнтів до ЗНО)	72
<i>Гонца І. С., Розгон В. В.</i>	
СЕМАНТИЧНІ ВЛАСТИВОСТІ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	77
<i>Жила Т. І.</i>	
ВИВЧЕННЯ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОЇ ЛЕКСИКИ В ШКОЛІ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДО ЗНО	82
<i>Кучеренко І. А., Мамчур Л. І.</i>	
ФОРМУВАННЯ ВМІНЬ ВИЗНАЧАТИ РІД ІМЕННИКА: БАЗОВІ АСПЕКТИ В ПІДГОТОВЦІ ДО ЗНО	86
<i>Середюк Л. В., Прокопчук В. Я.</i>	
ЛІНГВІСТИЧНІ ІГРИ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У 7–8 КЛАСІ	93
<i>Коваленко В. О.</i>	
ГОТУЄМОСЯ ДО СКЛАДАННЯ ЗНО З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	108